RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK.

A R R E S T

nr. 182.950 van 15 mei 2008
in de zaak A. 85.309/X-11.828.

In zake : de n.v. CLAUMAT,
die woonplaats kiest bij
advocaat M. DENYS,
kantoor houdende te 1560 HOEILAART,
de Quirinilaan 2

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat M. VANDEPUT,
kantoor houdende te 3500 HASSELT,
Kolonel Dusartplein 34, bus 1.

D E R A A D V A N S T A T E, Xe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de n.v. CLAUMAT op 8 juli 1999 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit van 6 mei 1999 van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling tot onteigening van een aantal grondpercelen, gelegen op het grondgebied van de gemeente Voeren (Remersdaal en Teuven), kadastraal gekend onder derde afdeling, sectie A, nrs. 24, 25/e, 28/b, 29/a, 30/a, 31/a, 31/h, 28/c, 15/e, 15/g, 15/b, 18/a, 15/l, 15/m, 15/p, 16/b, 16/c, 20/a, 20/b, 15/n, 13, 14, 15/f, 35/c, 19, 21/a, 22/a, 22/b, 29/b, 23, 30/b, 35/b, 34, 31/f, 32/a, 257/c, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 246/f, 247/b, 258, 259, 260/a, 261, 262, 263/a, 10/a, 15/r en 256/h, en tweede afdeling, (Teuven) sectie A, nrs. 649/b, 652/e, 654/a, 654/c, 20/b, 20/c, 21/d, en 23/m, “en dit in de mate dat deze percelen toebehoren aan beroeper”;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op de beschikking van 8 april 2004 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 19 december 2007 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 18 januari 2008;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaat M. DENYS, die verschijnt voor de verzoekende partij, en van advocaat M. VANDEPUT, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur E. HAESBROUCK;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

OVERWEEGT WAT VOLGT :

1. <u>Feiten</u>

1.1. De verzoekende partij is eigenaar van een geheel van bossen, weiden en gronden, daarin begrepen een hoeve met grond en aanhorigheden, gelegen op het grondgebied van de gemeente Voeren, en meer bepaald te Remersdaal en te Teuven.

Deze eigendommen zijn kadastraal gekend onder derde afdeling (Remersdaal), sectie A, nrs. 24, 25/e, 28/b, 29/a, 30/a, 31/a, 31/h en 28/c, en tweede afdeling (Teuven), sectie A, nrs. 20/b, 20/c, 21/d en 23/m.

1.2. Met een brief van 4 maart 1997 werd de afdeling Bos en Groen van de verwerende partij in kennis gesteld van het feit dat “de eigenaar van een belangrijk privé-eigendom te Voeren” dit wenste te verkopen aan de verwerende partij.

Er blijkt dan te zijn onderhandeld door die eigenaar en de verwerende partij over de prijs.

Nadat de oorspronkelijke eigenaar afzag van zijn intentie tot verkoop, heeft hij een aantal percelen verkocht aan de verzoekende partij.

Deze laatste bleek geen belang te stellen in een verkoop aan de verwerende partij.

1.3. Op 6 mei 1999 wordt het bestreden besluit genomen.

Het overweegt “dat het herstel van het bospatrimonium in het Vlaamse Gewest als hoogdringend moet worden beschouwd” en bepaalt dat “het algemeen nut vereist dat de hoger vermelde percelen onmiddellijk in bezit genomen worden met het oog op het herstel van het bospatrimonium en met het oog op het veiligstellen van de hoge natuurwaarden die deze grondpercelen vertegenwoordigen”, en dat de onteigening zal geschieden overeenkomstig artikel 5 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de onteigeningen ten algemene nutte voor de bouw van autosnelwegen.

2. <u>Ten gronde</u>

2.1.1. Het eerste middel is

> “genomen uit de schending van artikel 1 van de Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake de onteigening ten algemenen nutte, en wegens machtsoverschrijding.
>
> Doordat het bestreden besluit machtiging verleent aan het Vlaamse Gewest om bij hoogdringendheid over te gaan tot onteigening van de eigendommen van beroeper.
>
> Terwijl de vereiste hoogdringendheid onvoldoende blijkt, nu nergens in het bestreden besluit uitgelegd wordt waarom ‘het herstel van het bospatrimonium’ precies nu, en dan nog bij hoogdringendheid zou moeten doorgang vinden.
>
> En terwijl tevens nergens in het bestreden besluit de vereiste noodzakelijkheid wordt omschreven om de goederen van beroeper onmiddellijk in bezit te nemen (...)
>
> En terwijl uit artikel 1 van de Wet van 26 juli 1962 blijkt dat, om van de in de Wet vervatte spoedprocedure gebruik te kunnen maken, vereist is dat de overheid vaststelt dat het openbaar nut de onmiddellijke inbezitneming vordert van privé-eigendom.
>
> (...)
>
> En terwijl nergens uit de motieven van het bestreden besluit blijkt dat de onmiddellijke inbezitneming van de betrokken percelen onontbeerlijk is voor het openbaar nut (...)”.

2.1.2. De verwerende partij repliceert :

> “De beoordeling van de hoogdringendheid behoort tot de bevoegdheid van de Koning (in casu de minister aangezien het een gewestmaterie betreft), zodat de Rechter zijn beoordeling niet in de plaats mag stellen.
>
> (...)
>
> In casu heeft concluante het volgende gesteld (...) :
>
> ‘Overwegende dat het herstel van het bospatrimonium in het Vlaamse Gewest als hoogdringend moet worden beschouwd,’

Verder wordt er aan toegevoegd :

‘(..) en met het oog op het veiligstellen van de hoge natuurwaarden die deze grondpercelen vertegenwoordigen.’

De beslissing om tot de onmiddellijke onteigening over te gaan behoort ontegensprekelijk tot de exclusieve bevoegdheid van concluante.

De aangehaalde motivering is manifest afdoende om de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden te gronden.

Het betreft in casu een uniek en waardevol natuurgebied dat hoogdringend dient gevrijwaard te worden voor nefaste exploitaties en/of ontginningen.

Door zijn ligging, oppervlakte en voorgeschiedenis is de rijkdom qua bosflora en bostypes in het domein uniek voor Vlaanderen.

Het domein bezit qua bosfauna een potentie die eveneens uniek is voor Vlaanderen.

De bosstructuur is zeer gevarieerd, rijk en natuurgetrouw. Deze vaststelling draagt extra bij tot de waarde van het gebied en maakt het domein bijzonder geschikt voor de instelling van een bosreservaat.

Reguliere kappingen moeten absoluut vermeden worden in het domein, gezien de hoge kwetsbaarheid voor exploitatie van de zeldzame vegetatie en de hoge dichtheden van verstoringsgevoelige, zeldzame diersoorten.

Enkel door toekenning van een reservaatstatus is het behoud van de unieke natuurwaarde van het gebied voldoende gegarandeerd.

De uitbouw van een Vlaams Netwerk van Bosreservaten is één van de acties (actie A22) voorzien binnen het Actieplan Bosbouw.

Dit Actieplan maakt integraal deel uit van het Milieubeleidsplan 1997-2001 van de Vlaamse overheid (MINA-plan 2 - bindende actie 114).

Een voldoende groot bosreservaat in Voeren, dat alle specifieke bosgemeenschappen van deze streek omvat, is een essentiële schakel in dit Netwerk van Bosreservaten.

Door zijn ligging, structuur en soortensamenstelling leent het domein zich uitstekend voor dit doel.

Meer nog, het betreft hier wellicht het beste voorbeeld voor deze bostypes in heel Voeren, en derhalve in heel Vlaanderen.

Ook vanuit wetenschappelijk oogpunt wordt derhalve zeer sterk aangedrongen om het Pleyerbos zo snel mogelijk op te nemen in het Netwerk van Vlaamse Bosreservaten.

(...)

De aangevoerde dringende noodzakelijkheid stemt aldus wel degelijk overeen met de werkelijkheid”.

2.1.3. De verzoekende partij dupliceert :

“In het verweer schrijft het Vlaams Gewest enerzijds dat de Raad van State niet bij machte is om het begrip hoogdringendheid te toetsen aan de werkelijkheid en dat bovendien de hoogdringendheid wel aanwezig is, nu het herstel van het bospatrimonium als hoogdringend moet beschouwd worden;

Deze twee argumenten snijden geen hout:

a) zowel de burgerlijke Rechter als de Raad van State hebben sinds jaar en dag aangenomen dat het begrip hoogdringendheid geen slogan-waarde heeft, maar moet getoetst worden op zijn innerlijke legaliteit.

Er moeten in het onteigeningsbesluit feiten vermeld worden met precieze data waaruit blijkt dat er zonder verwijl moet overgegaan worden tot onteigening.

(...) in casu wordt er in het onteigeningsbesluit geen enkele concreet feit ingeroepen om te rechtvaardigen dat van de ene dag op de andere werken

moeten worden uitgevoerd die een onduldbare toestand zouden moeten beëindigen.

Het is zeer duidelijk dat op grond van de algemene bevoegdheid van alle rechterlijke instanties, er moet overgegaan worden tot toetsing van het onteigeningsbesluit aan concrete feiten.

Dit heeft niets te maken met het verbod voor de Rechter om te treden in de rechten van het bestuur. Daar dergelijke feiten met precieze data niet worden ingeroepen, moet de Rechter vaststellen dat de hoogdringendheid ten onrechte wordt ingeroepen en is hij uiteraard bevoegd om dit te zeggen.

b) los van de bevoegdheid van de Rechter om over te gaan tot de controle van de interne legaliteit moet erop gewezen worden dat de ingeroepen hoogdringendheid inderdaad niet bestaat.

Nogmaals, er worden geen feiten ingeroepen, behalve de noodzaak van het herstel van het bospatrimonium in het Vlaams Gewest.

Welnu, dit is een algemene stijlclausule die niets zegt over de toestand binnen het domein van het kasteel van Sinnich (...)".

2.1.4. Alhoewel het auditoraatsverslag het middel gegrond heeft bevonden, heeft de verwerende partij, evenmin als de verzoekende partij, een laatste memorie ingediend.

2.2. Hoewel het de Raad van State niet toekomt om zich in de plaats van de administratieve overheid te stellen om te oordelen of het algemeen nut al dan niet de onmiddellijke inbezitneming van de te onteigenen gronden vereist, is hij wel bevoegd om, in de uitoefening van zijn wettigheidstoezicht, na te gaan of de ingeroepen hoogdringendheid met de werkelijkheid overeenstemt.

Het bestreden besluit zelf poneert wel dat, doch argumenteert niet waarom, een onteigening van de desbetreffende percelen hoogdringend is.

De argumentatie opgenomen in de memorie van antwoord toont evenmin concreet de hoogdringendheid van de onteigening aan. De ingeroepen dringende noodzakelijkheid wordt trouwens tegengesproken door het feit dat de verwerende partij nog steeds de gerechtelijke fase niet heeft aangevat en de verzoekende partij niet heeft gedagvaard om te verschijnen voor de vrederechter.

Het middel is gegrond.

OM DIE REDENEN
BESLIST DE RAAD VAN STATE :

<u>Artikel 1</u>.

Vernietigd wordt het besluit van 6 mei 1999 van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling tot onteigening van een aantal grondpercelen, gelegen op het grondgebied van de gemeente Voeren (Remersdaal

en Teuven), in zoverre het de percelen kadastraal gekend derde afdeling (Remersdaal), sectie A, nrs. 24, 25/e, 28/b, 29/a, 30/a, 31/a, 31/h en 28/c, en tweede afdeling (Teuven), sectie A, nrs. 20/b, 20/c, 21/d en 23/m betreft.

<u>Artikel 2</u>.

De kosten van het beroep, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vijftien mei 2008, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	R. STEVENS,	kamervoorzitter,
	J. BOVIN,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

A. TRUYENS. **R. STEVENS.**